

PM

Rubrik: Clostridium difficile	
Enhet/förvaltning: Region Blekinge	Huvudområde/delområde: Smittämne 1
Ansvarig: Bengt Wittesjö	Utfärdare: Vårdhygien
Gemensamt med:	Nästa revidering: 2021-04-01
Godkänt datum: 2003-04-28	Senaste revidering: 2020-04-01

Clostridium difficile är en sporbildande bakterie, vars sporer kan överleva länge (månader) i omgivningen kring smittade personer. Bakterien kan bilda toxiner som irriterar slemhinnan i tarmen, och kan därmed orsaka mer eller mindre allvarliga diarréttillstånd. Sporererna sprids lätt i vårdmiljö.

Clostridium difficile- infektion (CDI) drabbar oftast personer som behandlats med antibiotika (då den normala tarmfloran rubbas). Riskfaktorer är:

- rubbning av tarmfloran framförallt p.g.a antibiotikabehandling
- hög ålder, nedsatt immunförsvaret och underliggande sjukdomar
- protonpumpshämmande läkemedel, t.ex. Omeprazol

Clostridium difficile har under senare år fått ökad uppmärksamhet inom vården i Sverige liksom i stora delar av världen. En ny, mer aggressiv variant av *Clostridium difficile*, O27, har spridits i Nordamerika och Europa under senare år. O27 verkar mer spridningsbenägen, orsakar allvarligare symtom då den bildar mer toxin och är mer resistent mot antibiotika. Stammen finns bl. a i Danmark och vi har under 2014 haft ett utbrott med O27 i Sverige. I vårt land har man även sett flera allvarliga infektioner på senare år, även utan att de varit orsakade av O27.

Flertalet patienter med *Clostridium difficile* i tarmen är symtomfria. För symtomfria bärare finns inga restriktioner och de ska inte behandlas.

Symtom

Vattniga, illaluktande och ibland blodblandade diarréer. Krampartade buksmärtor och feber kan förekomma. Symtomen kan uppstå under pågående antibiotikabehandling, men även komma efter avslutad behandling. Sporadiska fall utan antibiotikabehandling förekommer också.

Smittspridning

Fekal-oral. Eftersom smittämnet finns i faeces kan det via personalens händer eller förorenade föremål spridas till andra patienter. Direkt smitta från patient till patient kan också förekomma. Patienten kan också få symtom av *Clostridium difficile*-bakterier som finns i den egna tarmen i samband med rubbad tarmflora, exv. vid antibiotikabehandling.

Vårdpersonal löper ingen eller liten risk att drabbas eftersom den normala tarmfloran ger ett naturligt skydd.

Provtagning

Toxintest utförs på avdelningen för Klinisk Mikrobiologi i Karlskrona.

Fyll en faecesburk med 2–4 ml faeces och skicka till laboratoriet inom 1 dygn. Provet ska förvaras i kylskåp, då toxinet är temperaturkänsligt.

OBS! Ta endast prov på patient med symtom.

Det är inte meningsfullt att ta kontrollprov efter behandling. Provtagning efter symtomfrihet behövs inte heller.

Vid anhopningar av patienter som under vårdtiden drabbas av CDI kontaktas Vårdhygien eller bakjour/konsult vid Infektionskliniken på jourtid.

VÅRDRUTINER

Den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning är att alltid tillämpa **basala hygienrutiner**.

Se även PM ”*Kontaktsmitta*”.

Basala hygienrutiner

- Se PM ”*Basala hygienrutiner*”. Händerna ska tvättas med tvål och vatten, torkas noggrant före handdesinfektion.

Patient

- Patient med diarré (oavsett anledning) ska vårdas och vistas i eget rum med egen toalett. Om eget rum inte är möjligt ska patient med symtom inte dela rum med patient med pågående eller nyligen avslutad antibiotikabehandling.
- Om eget rum inte är möjligt skall dusch/helkroppstvätt och renbäddning ske dagligen för samtliga patienter på salen. Medpatienter utan diarré kan då vistas ute på avdelningen.
- Ska instrueras till eller få hjälp med god handhygien, inte minst i samband med toalettbesök och före måltid.
- Ska patienten undersökas utanför avdelningen, t.ex. röntgen eller byta avdelning, ska mottagande avdelning informeras. Patienten förflyttas i rena kläder/sängkläder.

Måltider

Mat serveras på rummet till patienter med diarré. Porslin, glas och bestick diskas som vanligt.

Tvätt och avfall

- Renbädda och byt handduk dagligen samt vid behov.
- Rumsbunden tvättsäck som försluts på rummet. Hanteras därefter som konventionell tvätt.
- I kommunala vårdformer läggs patientens privata kläder i en vanlig plastpåse. Kläderna trycks in i tvättmaskinen med påsen som skydd (påsen skall dock inte in i tvättmaskinen utan kastas i sopsäck). Tvätta i minst 60°C. Använd plastförkläde, handskar samt handdesinfektion.
- Använd vanlig soppåse på rummet. Emballera väl så att läckage undviks (ev. dubbla påsar). Försluts på rummet och kastas som vanligt avfall.

Rengöring och städning

- Punktdesinfektion med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel.
- Daglig rengöring med vanligt rengöringsmedel, fokusera på noggrann mekanisk rengöring av beröringsytor, särskilt toaletten. Inom regionen används engångsartiklar. Inom kommunal vård används rumsbunden städutrustning alternativt engångsartiklar.
- Vid slutstädning sker en noggrann mekanisk rengöring/städning av vådrum samt toalett med rengöringsmedel efterföljt av klorbaserat medel. Glöm inte att byta toalettrulle och torka av madrass- och kuddöverdrag. Inom korttidsboende i kommunalvård sker slutstädning enligt ovan, i övrigt städning med vanligt rengöringsmedel. Om patienten inte har enkelrum städas hela rummet.

Desinfektion

Värmedesinfektera allt gods som tål värme. Använd disk- eller spoldesinfektor.

Smittfriförklaring

Då en patient med clostridiediarré blir symptomfri kan man vid behov av fortsatt inneliggande vård ”smittfriförklara” patienten om:

- patienten inte har haft några diarréer de senaste 48 timmarna
- patienten har duschat och fått nya kläder
- rummet städats som vid slutstädning enligt ovan

Besök

Besökare bör endast vistas inne på vådrummet.
Uppmuntras till handdesinfektion före och efter besök.

Vid oklarheter kontakta Vårdhygien.